

Synpunkter på yttrande över överklagande

Jag vill börja med att tacka Björn Johansson för att han i sitt yttrande över min överklagan till överklagandenämnden skriver: "Vi utgick från att du tagit del av och hade tillgång till tidningsartikeln. Vi beklagar att den inte bifogades underrättelsen till dig. Så borde ha skett."

Även om man som lagman inte rent faktiskt har för avsikt att behandla nämndemän tillsatta av Vänsterpartiet respektive av Sverigedemokraterna enligt principen om likhet inför lagen är det viktigt att det utåt sett framstår som om lagmannen har den avsikten, annars riskerar allmänhetens förtroende för domstolen att i objektiv mening skadas. Att även Sverigedemokrater, likt alla som någonsin varit part i mål där Johansson dömt, ska få handlingar de ombeds kommentera tillskickade sig är därför viktigt.

Det finns två saker jag var tämligen säker på att Björn Johansson skulle ta upp i sitt yttrande över mitt överklagande men som han undvikit att ta upp som jag vill beröra. Jag påpekade tydligt i mitt överklagande att det Björn Johansson tidningsryktesvägen fått höra om en förundersökning mot Fria Tider är ett falskt rykte. Då Björn Johansson lägger den icke-existerande förundersökningen mot Fria Tider som en av grunderna till beslutet att entlediga mig tycker jag mig ha rätt att kräva av Björn Johansson att han faktiskt kontrollerar påståendets bärighet. I den tidningsartikel som Björn Johansson valt att inte scanna in och tillföra utredningen finns uppgiften om att en journalist ringt upp en namngiven åklagare som uppenbarligen, när hon blev uppringd medan hon höll på med annat, blandat ihop Fria Tider med någon annan sida, eller så är det journalisten som misstagit sig. I vilket fall borde det inte ta mer än fem minuter för Björn Johansson att ringa upp åklagaren och reda ut missförståndet.

I mitt överklagande försökte jag subtilt påpeka att Björn Johansson uttrycker sig alltför diplomatiskt och intetsägande under rubriken "bedömning" i sitt entledigandebeslut. Björn Johansson pekar inte ut ett enda uttalande från min sida där det enligt honom framstår som om jag inte anser att människor ska behandlas lika inför lagen, på grund av etniska eller andra ovidkommande hänsyn. Trots det gömmer han sig bakom svårtolkade insinuationer och entledigar mig ändå. Tycker Björn Johansson att en nämndeman visar bristande rättspatos har han som lagman en skyldighet att säga det och tydliggöra varför han har den ståndpunkten. Tycker Björn Johansson däremot inte att det finns något som tyder på att en nämndeman brister i rättspatos har han en skyldighet att tala om det också, även om han då personligen blir framställd på ett negativt sätt i media. Att, som Björn Johansson, varken säga bu eller bä tycker jag tyder på viss ängslan för journalister.

Även i hanteringen av fallet med Daniel Nyström tycker jag att Björn Johansson visar en tendens att vränga undan från gängse rutiner. Som myndighetschef tycker jag att Björn Johansson själv antingen bör ge Daniel Nyström sitt oförblommerade stöd, eller inleda en lämplighetsprövning. Att skyffla undan uppdraget att ge Daniel Nyström sitt stöd på ställföreträdande lagman bara för att ha själv kunna svära sig fri från ansvar tycker jag återigen antyder att Björn Johansson i sina beslut har en besvärande benägenhet att tänka på vad journalister kan tänkas skriva om honom istället för att sträva efter ett i sann mening oberoende domstolsväsen.

Det är möjligt att Björn Johansson förespråkar någon form av "nolltoleranstänkande" där nämndemän ska uteslutas från att delta i dömandet vid minsta antydning i media om att nämndemannen vid något tillfälle på ett bagatellartat sätt i någon mening kan anses ha agerat emotionellt och obalanserat. Problemet med ett sådant synsätt är att man öppnar upp för en medicirkus, där mediarepresentanter kan känna sig manade att leta fram bagatellartade instanser av emotionellt beteende, som vi alla gör oss skyldiga till ibland, även hos andra nämndemän, vilket inte gynnar domstolsorganisationen och riskerar leda till uteslutningshysteri. Dessutom kommer misstankar om dubbla måttstockar obönhörligen komma fram om en nämndeman som har en läggning som ligger mer i linje med lagmannens egen, rent politiskt, kan fastslås ha agerat på ett

sätt som knappast kan anses som bagatellartat, men som lagmannen ändå vill ha kvar i organisationen.

Till denna kommentar bifogar jag ett dokument av bakgrundskaraktär, i form av förvaltningsrättens beslut att låta Daniel Nyström kvarstå som nämndeman trots sina uttalanden. Vid behov kan överklagandenämnden kasta ett öga på det.

Med vänliga hälsningar
/Henrik Agerhäll